

Held

One way ticket

James Caan speelt in de film *Countdown* uit 1967 een astronaut die met een *one way ticket* wordt afgeschoten naar de maan. De NASA heeft er lucht van gekregen dat de Russen een maanlanding gaan proberen. Paniek alom, want de Apollospullen zijn nog niet klaar. In een wanhoopspoging om de *space race* te winnen wordt Caan op de maan gezet, met voldoende leeftocht om het uit te houden tot de Amerikanen zijn retourtje klaar hebben.

Het klinkt vergezocht – maar toch is het een scenario dat op de burelen van NASA in het midden van de jaren zestig even heeft gecirculeerd voor het door een verstandige bureaucraat werd afgeschoten: als de nood aan de man komt zetten we iemand af die het daar een poosje moet uithouden, en intussen bouwen we zijn taxi terug. En ook al heeft dit alternatief de hoogste NASA-rangen nooit bereikt, het geeft wel aan hoe ver men bereid was te gaan om de ruimterace te winnen. Want dat de Sovjets zouden worden verslagen, was allerminst vanzelfsprekend.

Toch

Begin 1967 waren de astronauten van Apollo 1 bij een brand tijdens een test op het lanceerplatform om het leven gekomen. Het programma kwam daardoor bijna een jaar stil te liggen. Bovendien was de combinatie van Apollo-ruimtevaartuig en Saturnus 5 raket nog nooit uitgeprobeerd.

Waarom was Neil Armstrong, die zaterdag overleed, in 1969 dan toch de eerste? In een project van zo'n immense omvang (honderdduizenden medewerkers, tienduizenden contracterende bedrijven) zijn natuurlijk talloze sleutelmomenten aan te wijzen. Maar als een proces bezien vallen daaruit tenminste drie dingen op.

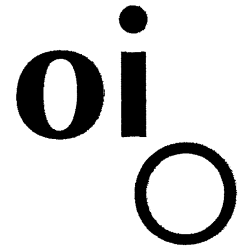
Doelstelling

Allereerst is er natuurlijk de doelstelling die Kennedy in 1961 formuleerde, dat “this nation should commit itself to achieving the goal, before this decade is out, of landing a man on the moon and returning him safely to earth.” Het is een uitstekend geformuleerde opdracht, met drie heldere, goed meetbare criteria (einde decennium, landen, veilig weer terug) en zonder dat de baas zich met de uitvoering bemoeit.

Dan is er George Low, een NASA-manager die in 1968 besloot dat de eerste vliegende combinatie van Saturnus 5 en Apollo een retourvlucht om de maan zou maken in plaats van een testvlucht om de aarde. Dat werd de beroemde Kerstmismissie van Apollo 8. Deze gewaagde tempoversnelling maakte de verloren tijd goed en deed wonderen voor de moraal.

Held

De held van het verhaal is natuurlijk Neil Armstrong zelf, die de maanlander eigenhandig op het oppervlak neerzette omdat de automatische piloot een gevaarlijke plek had uitgekozen. De navigatiecomputer raakte overbelast en de brandstof was bijna op – de grens om, volgens *mission rules*, af te breken, was bijna bereikt. Later werd

www.oio.nl

er veel over gespeculeerd of Armstrong dat ook echt zou hebben gedaan. Zijn co-piloot, Buzz Aldrin, was ervan overtuigd dat Armstrong hoe dan ook zou zijn geland. Armstrong zelf heeft zich daar nooit over uitgelaten. Maar in een interview uit 2001 zegt hij dat hij altijd het gevoel heeft gehad dat hij de controle had over zijn ruimteschip. Hij koerste op zijn vakmanschap en geen moment krijg je de indruk dat daar iemand aan het woord is die, met de overwinning binnen handbereik, zou hebben opgegeven.

(120827)